

علوم و فنون ادبی

- ۱- گزینه «۳» - قاتانی شیرازی، صبای کاشانی، فروغی بسطامی و نشاط اصفهانی از شعرای دوره‌ی بازگشت هستند اما سایر شخصیت‌ها از شاعران دوره‌ی بیداری و منتقد شرایط موجود در این دوره بودند. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس اول - تاریخ ادبیات)
- ۲- گزینه «۳» - متن صورت سؤال مربوط به میرزاده عشقی است. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس اول - تاریخ ادبیات)
- ۳- گزینه «۲» - چهار روزنامه و مجله به صاحبان آن‌ها نادرست نسبت داده شده‌اند:
بهار: میرزا یوسف‌خان اعتصامی / قرن بیستم: میرزاده عشقی / صوراسرافیل: میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل / مجلس: ادیب‌الممالک فراهانی (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس اول - تاریخ ادبیات)
- ۴- گزینه «۴» - آثار داستان باستان و شمس‌الدین و قمر از میرزا حسن‌خان بدیع، امثال و حکم و چرند و پرند از دهخدا، سبک‌شناسی و تاریخ تطور نظم فارسی از ملک‌الشعرا بهار، گلشن صبا و خداوندنامه از صبای کاشانی است. بررسی سایر موارد:
شمس‌الطغرا از محمد باقر میرزا خسروی، تاریخ بیداری ایرانیان از ناظم الاسلام، منشآت از ادیب‌الممالک فراهانی (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس اول - تاریخ ادبیات)
- ۵- گزینه «۱» - گزینه «۱» از عوامل مؤثر در ایجاد نهضت بازگشت ادبی است. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس اول - تاریخ ادبیات)
- ۶- گزینه «۲» - گسترش و رواج روزنامه‌نگاری و روی آوردن به ترجمه و ادبیات داستانی و تغییر مخاطب نوشته‌ها از جمله دگرگونی‌هایی بود که در نثر دوره بیداری ایجاد شد. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس اول - تاریخ ادبیات)
- ۷- گزینه «۴» - بیت چهارم از حافظ است. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - ترکیبی - تاریخ ادبیات)
- ۸- گزینه «۱» - گروهی از شعرا با آگاهی از سنت‌های ادبی به زبان پرصلابت گذشته وفادار ماندند که ملک‌الشعرا بهار و ادیب‌الممالک فراهانی از این دسته‌اند و گروهی دیگر به زبان ساده و صمیمی کوچه و بازار روی آوردند و از واژه‌ها و اصطلاحات موسیقی عامیانه و حتی واژه‌های فرنگی بهره بردند که سید اشرف‌الدین گیلانی و عارف قزوینی از این دسته‌اند. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس چهارم - سبک‌شناسی)
- ۹- گزینه «۳» - نثر فارسی در دوره‌ی بیداری قید و بندهای نثر مصنوع و فنی را کنار گذاشت و گزارشی و ساده شد. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس چهارم - سبک‌شناسی)
- ۱۰- گزینه «۲» - دو بیت «الف» و «ج» به دو صورت جدا می‌شوند (مصراع اول بررسی می‌شود):

(الف)

آن	کَس	کِ	مَ	رَا	بِ	بَا	غ	مِ	خَا	نَد
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	-
	مفعول			مفاعیلن				مفاعیلن		
										مستفعل

(ج)

هر	شا	هـ	دی	کِ	دَر	نَ	ظَ	رَا	مَد	بِ	دِل	بِ	رِ
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
	مفعول			فاعلاتن				مفاعیلن		فاعلن			
													مستفعلن

بررسی سایر موارد:

(ب)

سُ	خَ	نَ	عِش	قِ	تِ	بِی	آن	کِ	بِ	رَا	یَد	بِ	زَ	بَا	نَم
U	U	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
	فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن			

(د)

نا	وَ	کَش	رَا	جَا	نَ	دَر	وِی	شَان	هـ	دَفَا
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
	فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلن	

(مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس دوم - وزن شعر - پایه‌های آوایی همسان)

۱۱- گزینه «۳» - وزن بیت سوم بدین صورت است:

مَ نِ بِي چَا	رِ يِ گَرِ دَن	بِ كَ مَند
- U -	- U U -	- U U -
فاعلاتن	فعلاتن	فَاعِلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

بَد لِ تْ كَر	دَم تَ نُ هُو	شُو رَ وَان
- U U -	- U U -	- U -
مفتعلن	مفتعلن	فاعِلن

گزینه «۲»:

مَن نِي ز	بِ خِدِ مَ تَت	كَ مَرِ بِنِ دَم
U - -	- U - U	- - - U
مفعول	مفاعِلن	مفاعِلن

گزینه «۴»:

رَه بِ دَ رَز	كُو يِ دُوسْت	نِي سَتِ كِ بِي	رُون بَ رَند
- U U -	- U -	- U U -	- U -
مفتعلن	فاعِلن	مفتعلن	فاعِلن

نکته: وزن بیت چهارم همسان دو لختی است، بنابراین در پاره و لخت هجای کوتاه یا کشیده نیز بلند محسوب می‌شود. درباره‌ی نخست، هجای

کشیده «دوست» بلند حساب شده است. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس دوم - وزن شعر)

۱۲- گزینه «۱» - وزن بیت صورت سؤال در گزینه «۱» آمده است.

دِي گَرِ زَان	جَا نِ بَمِ نَ	مَا زِ نَ بَا	شَد
- U U -	U - U -	- U U -	-
مفتعلن	فاعلاتن	مفتعلن	فَع

(مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس دوم - وزن شعر)

۱۳- گزینه «۳» - وزن بیت سوم بدین صورت است. (مصراع اول بررسی می‌شود).

آ بَزِ نَ	سِي مِ بَا د	زِ رِه رُو يِ	گِش تِ گِيَر
U - -	- U - U	U - - U	- U -
مفعول	فاعلات	مفاعِلن	فاعِلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

زُه دَت بِ	چِ كَا رَا يَد	گَر رَانِ دِ	يِ دَرِ گَا هِي
U - -	- - - U	U - -	- - - U
مفعول	مفاعِلن	مفعول	مفاعِلن

گزینه «۲»:

چُون دِلِ ز	هَ وَا يِ دُو	سَتِ نَتِ وَانِ پَر	دَاخَت
U - -	- U - U	- - - U	-
مفعول	مفاعِلن	مفاعِلن	فَع

گزینه «۴»:

گَر نَ شِ دِش	تِ يَا قِ او	غَا لِ بِ صَب	رُ عَقِ لِ مَن
- U U -	- U - U	- U U -	- U - U
مفتعلن	مفاعِلن	مفتعلن	مفاعِلن

(مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس دوم - وزن شعر - پایه‌های ناهمسان)

۱۴- گزینه «۳» - در این گزینه، مصوت کوتاه، بلند تلفظ نشده است:

آن	پَ	ری	کز	خَل	ق	پن	هان	بو	د	چَن	ین	رو	ز	گار
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
با	ز	می	بی	نَم	کِ	در	عا	لَم	پَ	دی	دا	را	مَ	دست

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

وَه	کِ	گر	مَن	با	ز	بی	نم	رو	ی	یا	ر	خی	ش	را
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	کَل	-	U	-
تا	ق	یا	مت	شُک	ر	تو	یم	کِر	دِ	گا	رِ	خی	ش	را
-	U	-	-	-	U	-	-	-	کَل	-	-	-	U	-

گزینه «۲»:

آن	تْ	بی	یا	سَر	و	بُس	تا	نی	بِ	رَف	تا	را	مَ	دست
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
یا	مَ	لک	در	صو	رَ	تِ	مَر	دَم	بِ	رَف	تا	را	مَ	دست
-	-	-	-	-	U	کَل	-	-	U	-	-	-	U	-

گزینه «۴»:

مَر	ذْ	مِ	بی	گا	نِ	را	خا	طر	نِ	گَه	دا	رَن	د	خلق
-	U	کَل	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
دو	س	تا	ن	ما	بِ	یا	زُر	دَن	دِ	یا	ر	خی	ش	را
-	U	-	کَل	-	U	-	-	-	U	-	کَل	-	U	-

(مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس پنجم - وزن شعر - اختیارات زبانی)

۱۵- گزینه «۱» - هر دو اختیار «بلند تلفظ کردن هجای کوتاه (دو مورد) و حذف همزه (یک مورد) در بیت اول دیده می‌شود:

ای	مُ	وا	فق	صو	رَ	تْ	مَع	نی	کِ	دَر	چَش	مِ	مَ	نست
-	U	-	-	-	U	کَل	-	-	U	-	-	کَل	U	-
از	تْ	زی	با	تر	نَ	دی	دَم	رو	یْ	خُش	تَر	خو	ی	را
		فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

در مصراع اول، هجای هفتم «تْ» و هجای سیزدهم «مِ» بلند تلفظ شده‌اند و در پایان مصراع اول همزه «است» حذف شده: مَنَسْت

بررسی سایر گزینه‌ها: (در صورت وجود اختیار، فقط همان مصراع بررسی می‌شود):

گزینه «۲»: در این بیت، «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» در مصراع دوم دیده می‌شود:

خُدْ	بِ	چَش	مِ	عا	شِ	قان	صو	رَت	نَ	بَن	دَد	مِث	لِ	دوست
-	U	-	کَل	-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-

گزینه «۳»: حذف همزه آغوش

مَر	دِ	گَس	تا	خی	نِ	یم	تا	جان	دَ	را	غو	شت	کَ	شم:
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

گزینه «۴»: در این گزینه هیچ اختیار شاعری به کار نرفته است.

آن	کِ	نَق	شی	دی	گ	رش	جا	بی	مُ	صَو	وَر	می	شَ	وَد
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
نَق	شِ	او	دَر	چَش	مِ	ما	هر	رو	ز	خُش	تر	می	شِ	وَد

(مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس پنجم - وزن شعر - اختیارات زبانی)

۱۶- گزینه «۲» - در این گزینه «منصور» یعنی پیروز. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اشاره به داستان جمشید «جم» و چاه بیژن

گزینه «۳»: اشاره به بیرون افتادن آدم (ع) از بهشت

گزینه «۴»: اشاره به داستان انالاحق گفتن حسین بن منصور حلاج و بردار شدن او. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس سوم - آرایه‌های ادبی)

۱۷- گزینه «۱» - بررسی ابیات و آرایه‌ها:

الف) مجاز: حرف مجاز از سخن

ب) تناقض: قهر لطف اندود - زهر شکرآمیز

ج) تشبیه: کمند هوس (هوس مانند کمند)

د) جناس: جمال و کمال (مژده‌عنبران) (ترکیبی - آرایه‌های ادبی)

۱۸- گزینه «۴» - تشبیه: آیه صبوری «صبوری مانند آب» / کنایه: سنگدلان کنایه از معشوقان بی‌رحم / دل نهادن: کنایه از تسلیم شدن و پذیرفتن

بررسی سایر ابیات:

گزینه «۱»: سرو خرامان استعاره از معشوق / باغ بهشت است و تو حوری: دو تشبیه / کنایه ندارد.

گزینه «۲»: بازوی تقوا اضافه استعاره است؛ نه تشبیه / بازی کردن: کنایه از ریشخند کردن

گزینه «۳»: سیل راندن چون ابر بهار: تشبیه / خیل راندن: کنایه از کبر و ناز کردن (مژده‌عنبران) (ترکیبی - آرایه‌های ادبی)

۱۹- گزینه «۲» - جناس: چشم - چشمه / استعاره: چشمه سیماب استعاره از اشک / تشبیه: روی چون زر (مژده‌عنبران) (ترکیبی - آرایه‌های ادبی)

۲۰- گزینه «۱» - جناس در این بیت: قمر اول: استعاره از معشوق - دوم: ماه (جناس تام) / تناقض ندارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: دست غم و دامن عمر: استعاره / دامن عمر چاک زدن کنایه از عمر را تباه و فدا کردن و به پایان رساندن

گزینه «۳»: مجاز: چمن مجاز از باغ / لاله مانند ندیم شاه: تشبیه

گزینه «۴»: ای پسر: تشخیص / پسر، پیکان، تیر: مراعات‌نظیر (مژده‌عنبران) (ترکیبی - آرایه‌های ادبی)

۲۱- گزینه «۴» - آرایه‌های بیت صورت سؤال:

تشبیه: خرمن سکون (سکون مانند خرمن) / تناقض: دریای آتشین / آتش در خرمن سکون زدن: آرامش را از بین بردن

(مژده‌عنبران) (ترکیبی - آرایه‌های ادبی)

۲۲- گزینه «۳» - معنای درست واژه‌ها عبارت‌اند از:

نخوت: تکبر، خودبینی / چارق: نوعی کفش با بند بلند / نفحه: یک بار وزیدن باد / هامون: دشت، زمین هموار، خشکی

(مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - ترکیبی - لغت و املا)

۲۳- گزینه «۴» - مفهوم مشترک ابیات «الف» و «د» نیکویی در حق مردم و خلق است. بررسی سایر ابیات:

«ب»: علاج امراض «طمع» نومیدی است.

«ج»: اطمینان داشتن به لطف خداوند و کمک او (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس ششم - معنی و مفهوم)

۲۴- گزینه «۲» - مفهوم بیت دوم این است که: باد صبا موجب جان بخشی و سلامت دل ضعیف می‌شود. در حالی که مفهوم مشترک ابیات «۱»، «۳» و

«۴» مرگ اختیاری است. یعنی قبل از مرگ اجباری، باید مُرد «وابستگی‌های دنیوی را رها کرد.» پس عاشق باید نفس خود را قبل از مرگ

اجباری بگذرد و از بین ببرد. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس سوم - معنی و مفهوم)

۲۵- گزینه «۴» - مفهوم بیت صورت سؤال و گزینه «۴» این است که هیچ‌کس از فلک و چرخ مهربانی ندیده است و بهره‌ای نبرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تأثیر «می» خوشگوار حتی در آسمان

گزینه «۲»: دعا برای معشوق که از آفت فلک در امان باشد.

گزینه «۳»: گلابه و شکایت از این که فلک به مردم نادان و نااهل زمام امور را می‌دهد. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس سوم - معنی و مفهوم)